

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Szerző:

Cím: *A népelelmezők.*

Forrás: *Vitág*

Bp.

(Hely)

1916 III. II

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

Osztályozás

Tárgy

381.631

Hely

Idő

"1916"

Személy

Helyszám

A népelelmezők

Felemelték a tej árát

A főváros népelelmező bizottsága mai ülésén nyolc fillérrel fölemelte a tej árát. Elszomorító, hogy a népelelmező bizottság működése jóformán abban merül ki, hogy fölemeli az élelmicikkek árát. Az áremeléseket olykor-olykor kanapé-processzók tarkítják. De ezek a kanapé-processzusok sohasem eredményezik semmiféle élelmicikk árának az olcsóbbodását. Az ülés részletei különben a következők:

A népelelmező bizottság ma délután dr. Bárczy István polgármester, majd dr. Bódy Tivadar helyettes polgármester elnöklésével ülést tartott.

Folkusházy Lajos tanácsos először a liszt-készletek dolgában adott felvilágosítást. Megemlékezett a közeljövőben megkezdődő pászkakiosztásról is, amely igazolványok és kenyérjegyek alapján fog történni. A fővárosnak a kormány felhatalmazást adott arra, hogy a gyógy- és egyéb különleges kenyerek kérdését szabályozza. Bejelentette még a tanácsos, hogy a főváros időközben a fehér kenyér sütését és forgalombahozatálát betiltotta. A tejkérdés került sorra ezután. E tekintetben tudvalevőleg megállapodás jött létre, olyan értelemben, hogy a maximális árát a tejnek felemelik. Az emelés általában 8 filléres lesz, amely a termelők és kereskedők között oszlik meg, még pedig oly módon, hogy a nagyobb rész a termelőknek jut. A kérdés részleteire vonatkozólag Sztankovics Szilárd adott felvilágosításokat. Az ügyosztály minimális termelési ár gyanánt 38 fillért javasolt. Ebben bennefoglaltatnak a szállítási költségek és a köveztvám is, úgy hogy a költségek levonása után a termelőre tisztán 35—35½ fillér jut. A kérdés tárgyalásánál Bárczy István polgármester meg-

jegyezte, hogy bármilyen sajnálatos is az áremelés, mégis indokoltnak kell azt mondani. Kijelentette azt is, hogy a főváros, amennyiben ez indokoltnak látszanék, az árcok további emelését is megfontolás tárgyává hajlandó tenni. Ez azért történnék, mert az ma nem lukratív befektetés. Dr. Glücksthal Samu sajnálattal állapítja meg, hogy a közlekedés kérdésében a kormány és a főváros között nincs egyöntetű eljárás. Reméli, hogy a kormány szankcionálni fogja ezt a határozatot, amely a körülmények kényszerítő hatása alatt jött létre és amely az előterjesztés szerint március 15-től lép érvénybe. Folkusházy Lajos tanácsos bejelentette, hogy a főváros már foglalkozik a tejkérdésnek a jövő ősszel való rendezésével. Tárgyalások vannak folyamatban, hogy a takarmányozás terén rend jöjjön létre, legalább azoknál a gazdaságoknál, amelyek a fővárosba szállítják tejüket. Sztankovics Szilárd még bejelentette, hogy a tanács az enyhébb idő beálltára való tekintettel már elrendelte, hogy április 1-től a tej csak hűtőköcsikben szállítható Budapestre. Dr. Stern József a felemeléshez csak azzal a feltétellel járul hozzá, ha ezzel több tejet kap a város és ha ahhoz könnyebben férhet hozzá a közönség. Dr. Németh Imre mindenféle gyógytejnek forgalombahozatala ellen óvást emel: csak egyminőségű tejet lehessen árusítani. Kívánja, hogy a kávémérések és a kávéházak, ha utcan át adnak el tejet, ezt csak ürmérték szerint tehessék. Serbán János min. tanácsos Glücksthal szavaira reflektálva, kijelentette, hogy a földművelésügyi miniszter már egy évvel ezelőtt eltiltotta a vemhes tehének és a hároméves üszök vágatását.

A tejet illetőleg arra hívja fel a bizottság figyelmét, hogy a gyógytejek közül legalább a csecsemők részére szükséges gyógytejnek a készítését ne korlátozzák; a pasterizált teje pedig, különösen a jéghiányra való tekintettel van szükség. A bizottság a jelentéseket tudomásul vette

és az eredeti javaslatától eltérően a gyógytej százalékat az összmennyiség hat százalékában állapította meg, a gyógytej árát pedig változatlanul 70 fillérben.

Március 15-ével a zsir, szalonna és a sertésliús új maximális arai lépnek életbe. Az utolsó árlepcső következik be, amelynek érvényessége időtartamban nincs megállapítva. A tanácsos azonban szükségét látja e határidő megállapításának, mert az elősertésliúsárak emelkedése folytán (ezek az árak tudvalevőleg nincsenek maximálva) előállhat az a helyzet, hogy sertésliús egyáltalán nem lesz. Az új maximális árak főbb tételeikben

a következők: zsir nagyban 5 korona 50 fillér, háj 5 korona 10 fillér, friss nyers szalonna 4 korona 90 fillér, sertésliús: félsertés, fejjel, lábbal, szalonnával és hájjal 4 korona 80 fillér, illetve 5 korona, szalonna és háj nélkül 4 korona 14 fillér, illetve 4 korona 30 fillér. Ez utóbbi a régi ár, amelynek fentartását az érdekelt iparosok igen nyomtatékosan kérték. A többi árak automatikusan szállnak le. Glücksthal Samu megismételte a kérdésben elfoglalt régebbi álláspontját, amely abban csucosodik ki, hogy a bizottság a maximális árakat megállapítja, mert erre őt a törvény kötelezi, bár azt helyesnek nem tartja. Vázsonyi Vilmos szerint amit a bizottság csinál, az a csön-des és dicsőség nélküli elvörös. A mai ülésen pl. felemelték a tej árát anélkül, hogy biztosítékok kaptak volna a tekintetben, hogy a tejfelfhozatal növekedni fog. Mit tett a kormány ezen a téren? Semmit. A takarmányozás terén az őrlési arány-nyal lecsökkentette a korpanennyiséget a korpanközpon; változatlan fentartásával; policiaális téren pedig nem tiltotta el az egész országra vonatkozóan a tejszinek készítését, nem rendezte országosan a vajárlakat és nem korlátozta a sajtkészítést. Olyan intézkedéseket tett a bizottság, amelyek a látszat kedvéért történnék csak, de amelyeknek eredménytelensége pozitív.

A mai állapot kinlódás és szenvedés. Felületes és rosszhiszemű emberek felelőssé tehetőnek bennünket, de aki a dolog mélyére lát, tudja, hogy kormányzati közéletmezési program nélkül semmit se lehet tenni. Minthogy meggyőződött róla, hogy a kormány nem akar semmit sem tenni, nem látja be, miért foglalkozzék a kérdéssel. Viszont a kormány az, amely terjeszti, hogy a fővárosban van a haj gyökere. Ha ez így van, akkor a kormánynak csak egy kötelessége lehet: vegye át a közéletmezési kérdés intézését. Olyan az irányzat, hogy ha a földmivest bántják, akkor nyomban kardot ránt a miniszterelnök, ha a bankokat támadják, szent haraggal védelmükre kél, de amikor azt mondják, hogy a postatakarékpénztár pénze rossz helyen van a fővárosnál, akkor csendesen mosolyog és hallgat. Soha ebben a bizottságban nem polifizált, mindig objektíve teljesítette kötelességét s ezért nem hajlandó a játszmában továbbra is résztvenni, nem járul hozzá, hogy az autonómiát ilyen módon lejárássák. Egyébként pedig azt a tanácsot adja a kormánynak, hogy tárja fel a maga közéletmezési bölcsességét és a maga embereivel intéztesse az ügyeket.

Dr. Bódy Tivadar elnök: Mít jelent ez?

Dr. Vázsonyi Vilmos: Nyilvános megindokolását annak, hogy miért mondok le a bizottságban viselt tagságomról.

A bizottság egyébként a jelentéshez hozzájárult.

Folkusházy Lajos tanácsos még tudatja a bizottsággal, hogy a tanács a kormánytól nyert felhatalmazás alapján elhatározta, hogy a Magyar Élelmiszerszállító r. t. cég és a Weisz Manfréd első magyar konzervgyára és ércárugyára cég által a marháközvágóhidon március 10-től 31-ig terjedő időben naponként levágandó marhákból 600 marhának a következő belső részeit veszi igénybe: 300 darab marhából a szívet, vesét, májat és lépet és 300-ból a szívet, vesét, májat, lépet, tőgyet, tüdőt és agyvelőt. Ezeket a belső részeket közfogyasztásra bocsátja, még pedig úgy, hogy azokat a budapesti mészárosipartestület fogja arányosan szétosztani és azokat saját felelősségére és veszélyére veszik át. Az átvett mennyiségből 100 darabnak megfelelő mennyiséget a községi lóhúsüzemnek köteles kiadni az ipartestület. Tudomásul vették.

A rizs- és babárusítás eddigi eredményeképpen előadta a tanácsos, hogy a rizs- és babjegvek alapján eddig 3278 mm. rizst és 921 mm. babot adtak el.

Az ülés befejezése előtt dr. **Glücksthal Samu** szólalt még fel, hogy reflektálon Vázsonyi Vilmos felszólalására. Érti Vázsonyi elkeseredését, de nem követi őt azon az uton, amelyre lépett, mert ő úgy tartja, hogy kötelessége kitartani. Ha a kormány nem teszi meg a kötelességét, tegyék meg ők. Kéri Vázsonyit, hogy bejelentett szándékától álljon el. Ugyaníven értelemben szólt **Ehrlich G. Guszláv** is, mire az ülés véget ért.